

gelse, der er giben Regjeringen, og jeg haaber, at Regjeringen vil fastholde, at der ikke gives de Geistlige udenfor Folkekirken andre Nættigheder end dem, de Geistlige have, der høre til Folkekirken.

Falleſen: Det er ganske vist, at dersom man kunde gjøre den Fortolkning gjældende, som er opstillet af den ærede Taler (S. A. Hansen), vilde Sagen stille sig ganske anderledes, thi der var da ikke Tale om at paalægge Præsterne en Byrde, men Taleren var om at give dem en Begunstigelse. Dersom det var saaledes, at alle Præsterne i dette Rieblik vare fuldstændig undergivne Forpligtelsen til at tjene i Hæren, var det kun en Venlighed, vi viste dem, ved at vedtage et eller andet af disse Endringsforslag. Stiller man derimod Spørgsmaalet omvendt og siger, at Præsterne ere fritagne — og saaledes bør det efter min Opfattelse stilles — stiller det sig paa en modsat Maade; det er da en Byrde, man paalægger dem. Jeg skal til Støtte for den Fortolkning, jeg har tilladt mig her at fremsætte, oplæse et Par Linier af den Betænkning, som blev afgiven af et Udvalg, hvoraf den ærede Taler selv var Medlem, det Udvalg, der behandlede Lovudkastet angaaende Forandringer i Værnepligtsloven, som var for her ifjor. Af denne Betænkning sees det udtrykkelig, at man ogsaa havde tænkt paa at udslette § 4 i den gjældende Værnepligtslov, men „Udvalgets Fleertal kan imidlertid ikke dele denne Anskuelse og maa tilraade Opretholdelsen af den hidtil gjældende Regel, der efter dets Formening er begrundet i høiere Hensyn, som ikke af Statsmagten bør tilfidesættes.“ Det viser sig altsaa, at det hele Udvalg er af den Mening, at § 4 ikke er udstemt af Værnepligtsloven ved Bestemmelsen i Hærløven, thi Mindretallet taler om at optage § 4 mellem de Bestemmelser, der skulle haves, men dette vilde være unødvendigt, hvis det var skeet i Hærløven, og Fleertallet siger, at det ikke gaaer an at hæve denne Bestemmelse, da den er begrundet i høiere Hensyn. Iøvrigt forekommer det mig, at selve Fortolkningen af Hærløvens § 7 tyder paa, at Præsterne i dette Rieblik paa ingen Maade ere inde under Værnepligten, og jeg kan

ikke nægte, at det vilde have glædet mig, om det ærede Medlem ikke havde sat denne Argumentation frem, thi den bringer umægtelig nogen Forvirring tilstede. Dersom Spørgsmaalet er om at paalægge en Stand en Byrde, stiller man sig selsølgelig anderledes end naar Spørgsmaalet er om at hve den en Fritagelse; man kan behandle den noget mildere og lempeligere, naar det er noget Nødt for den, med andre Ord, jeg mener, at man kan gaae ind paa mit Underændringsforslag. Dette vil jeg opfordre til, thi deri er der kun Tale om paa en lempelig Maade at slaae et Princip fast. Det, man ikke vil skal være umuligt, er, at en Geistlig ikke skulde kunne i Krigstid tage sin Præstetjole af, og trække Soldaterfrakken paa, for at forsvare sit Fædreland. Det er efter min Opfattelse dette, som Fleertallet vil slaae fast, men naar Principet er slaaet fast, saa opfordrer jeg gjennem Underændringsforslaget de Herrer til at være lempelige i Overgangstiden, og ikke at tage for haardt paa Personerne, at see mere paa Principet end paa Personerne; det vil kun blive meget Saa eller Ingen, som Taleren vil være om, og den hele Virkning er, ret beset, egentlig kun en Chimaire. Det er kun Principet, Fleertallet vil hævde, og lad os saa udføre det saa mildt og saa venligt som muligt. — Naar man, som det ærede Medlem her ved Siden af (S. A. Hansen) siger, at Præsterne i dette Rieblik ere fuldstændigt inde under Værnepligtsloven, og at vi her give dem en Gave eller Gunst, saa vender man op og ned paa Sagen og forvirrer den. Jeg skal imidlertid ikke opholde mig længere herved, men kun sige, at jeg troer, at Regjeringen ikke paa nogen Maade vil gaae ind paa denne Fortolkning af Hærløven, eller at man i det Hele ikke vil finde nogensomhelst Regjering, der vil gaae ind paa den Fortolkning, at Præsterne paa Grund af Hærløven ere Værnepligten undergivne. Derimod vil jeg tillade mig med et Par Ord at udtale mig for det høie Thing om, hvorledes jeg staaer i denne Sag. Jeg anseer det for meget vigtigt, at Værnepligtsloven gaaer igjennem, og jeg skal tillade mig at sige, hvorfor jeg anseer det for vigtigt, og hvorfor jeg er gaaet saavidt, som det var mig muligt, for at skaffe, om jeg saa maa